

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 266/2022-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JUDr. Štefana Demiana**, notára, IČO 35 647 311, Boženy Němcovej 14, Brezno, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Šramkom, Štúrova 51, Brezno, proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 8D/31/2020 z 30. októbra 2020 a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12CoD/5/2020 zo 16. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 14. marca 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje obe napadnuté uznesenia zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v postavení notára – súdneho komisára prejednal dedičské konanie vedené notárom pod sp. zn. Dnot 23/2020 (8D 31/2020) a uznesením z 19. augusta 2020 vydal majetok poručiteľa nepatrné hodnoty usporiadateľke pohrebu (výrok I), dedičské konanie zastavil (výrok II), priznal notárovi (sťažovateľovi) odmenu vo výške 13 eur a náhradu hotových výdavkov v sume 67,10 eur, zvýšené o DPH, spolu v sume 96,12 eur (výrok

III) a uložil Slovenskej republike – Okresnému súdu Brezno zaplatiť odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 96,12 eur sťažovateľovi (výrok IV).

3. Proti III. a IV. výroku tohto uznesenia podala Slovenská republika – okresný súd prostredníctvom podpredsedu súdu odvolanie, v ktorom nesúhlasila s výškou priznanej náhrady hotových výdavkov, pretože suma 50 eur vynaložená notárom na odmenu realitnej kancelárie za určenie hodnoty nehnuteľností nebola riadne preukázaná ani odôvodnená. Okresný súd konajúci sudcom napadnutým uznesením č. k. 8D 31/2020 z 30. októbra 2020 zmenil uznesenie súdneho komisára z 19. augusta 2020 tak, že vo výroku III priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu v sume 36,12 eur (vrátane DPH) a vo výroku IV uložil Slovenskej republike túto sumu zaplatiť sťažovateľovi. Vo zvyšných výrokoch ponechal uznesenie súdneho komisára nedotknuté. Okresný súd poučil sťažovateľa o možnosti podať odvolanie proti tomuto uzneseniu v lehote 15 dní.

4. Sťažovateľ, riadiac sa poučením, podal odvolanie proti tomuto uzneseniu okresného súdu, v ktorom vyslovil nesúhlas s nepriznaním ním vynaložených prostriedkov v sume 50 eur na ocenenie nehnuteľností, ktoré považoval za účelné a potrebné.

5. Krajský súd napadnutým uznesením zo 16. decembra 2021 odmietol odvolanie sťažovateľa, pretože zo zákona nie je prípustné. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že:

„... iba v prípade zmeny uznesenia notára ako súdneho komisára, ktoré má charakter uznesenia podľa § 72 ods. 1 písm. a) až g) CMP je proti zmeňujúcemu uzneseniu prvoinštančného súdu prípustné odvolanie. Ak o takéto uznesenie nejde, uznesenie prvoinštančného súdu o odvolaní proti rozhodnutiu notára ako súdneho komisára už nie je napadnuteľné odvolaním. V týchto prípadoch teda o odvolaní proti uzneseniu notára ako súdneho komisára rozhodne s konečnou platnosťou súd prvej inštancie, čo je zrejmé aj z ust. § 73 ods. 1 CMP, podľa ktorého ak sa nejedná o odvolanie proti niektorému z uznesení definovaných v § 72 ods. 1 písm. a) až g) CMP, je na konanie o odvolaní funkčne príslušný vždy súd prvej inštancie. To inak povedané znamená, že iba prvoinštančný súd a nie odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu súdneho komisára, ktoré nemá povahu uznesenia podľa § 72 ods. 1 písm. a) až g) CMP.

Vychádzajúc z uvedeného je v prejednávanej veci zrejmé, že uznesením č. k. 8D/31/2020-117 zo dňa 19.08.2020 vydaným notárom JUDr. Štefanom Demianom ako súdnym komisárom nebolo rozhodnuté o žiadnej z otázok vymenovaných v ust. § 72 ods. 1 písm. a) až g) CMP. Išlo o uznesenie podľa § 188 ods. 1 CMP, ktorým súdny komisár vydal obstarávateľke pohrebu majetok poručiteľky nedosahujúci výšku primeraných pohrebných nákladov a ktorým súčasne konanie zastavil s tým, že súčasne rozhodol o trovách konania o dedičstve. O odvolaní proti uzneseniu rozhodol v súlade s § 73 ods. 1 v spojení s § 72 ods. 1 CMP súd prvej inštancie ako súd funkčne príslušný, ktorý uznesenie súdneho komisára zmenil napadnutým uznesením, t. j. uznesením č. k. 8D 31/2020-148 zo dňa 30. 10. 2020. Proti tomuto uzneseniu však už odvolanie prípustné nie je podľa § 73 ods. 2 CMP a ak potom poverený notár ako súdny komisár podal (hoc riadiac sa nesprávnym poučením) proti nemu odvolanie, odvolací súd nemal inú možnosť ako podané odvolanie odmietnuť podľa § 386 písm. c) CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému prípustné nie je. Odvolací súd sa preto nemohol zaoberať posúdením vecnej správnosti napadnutého uznesenia.

Odvolací súd len dodáva, že (zákonom určenú) neprípustnosť odvolania nemohlo zvrátiť ani to, že súd prvej inštancie nesprávne poučil o možnosti podať odvolanie, pretože v žiadnom ustanovení Civilný sporový poriadok ani Civilný mimosporový poriadok nespája s takýmto procesným

pochybením dôsledok v podobe prípustnosti odvolania. V ustanovení § 362 ods. 3 druhej vete CSP sa rieši len opačná situácia, t. j. ak rozhodnutie obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné (hoci v skutočnosti podľa zákona prípustné je), resp. v ustanovení § 362 ods. 3 a ods. 4 CSP sa riešia aj situácie, kedy odvolateľ nebol (resp. bol, avšak nesprávne) poučený o lehote a mieste na podanie odvolania...“

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľa vyplýva, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu podľa jeho názoru trpí vadou, že nerozhodoval nezaujatý sudca v zmysle § 49 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože vzhľadom na pomer k sporu a k stranám možno mať odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti všetkých sudcov Okresného súdu Brezno. Vo veci teda rozhodoval zo zákona vylúčený sudca (§ 49 ods. 1 CSP), ktorý konal a rozhodoval o odvolaní Slovenskej republiky konajúcej Okresným súdom Brezno, ktoré podal podpredseda toho istého súdu. Tak rozhodnutím súdov v prejednávanej veci konajúce súdy odňali sťažovateľovi ústavné právo na spravodlivé konanie. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Taktiež základné právo vlastníť majetok súdy upreli sťažovateľovi tým, že porušili základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces. Sťažovateľ poukázal na to, že rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 18. januára 2022, od kedy odvodzoval včasnosť podania ústavnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

7. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré sťažovateľ vzhliadol v rozhodovaní okresného súdu o odvolaní štátu, ktoré v jeho mene podal predseda okresného súdu. Sťažovateľ vyjadril pochybnosť o nezaujatosti sudcu okresného súdu najmä z hľadiska teórie zdania. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu konkrétne sťažnostné námietky neformuloval, lehotu na podanie ústavnej sťažnosti však počíta od doručenia tohto uznesenia krajského súdu.

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

8. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f)

zákona o ústavnom súde]. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

9. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, je predpokladom prípustnosti sťažnosti podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Opravným prostriedkom, ktorým je podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde podmienená prípustnosť sťažnosti, nie je každý v zákone predvídaný opravný prostriedok, ale iba taký, po podaní ktorého sa môžu reálne rozvinúť procesné vzťahy v príslušnom konaní, ktoré vedú k meritórnemu prerokovaniu a rozhodnutiu vo veci samej (m. m. II. ÚS 77/06, IV. ÚS 547/2012).

11. Ak je podanie odvolania v okolnostiach konkrétnej veci vylúčené priamo zo zákona, nemožno ho hodnotiť ako účinný opravný prostriedok dostupný sťažovateľovi, ktorý by bol povinný vyčerpať, pretože mu ho právny predpis nepriznáva. Z uvedených dôvodov aj jeho vyčerpanie (vopred odsúdené na neúspech v podobe odmietnutia) nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde pre podanie ústavnej sťažnosti žiaden vplyv.

12. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno podať ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu v lehote 2 mesiacov od nadobudnutia jeho právoplatnosti. Napadnuté uznesenie okresného súdu, pri ktorom objektívne právo odvolanie nepripúšťa, nadobudlo právoplatnosť jeho doručením sťažovateľovi. Z príloh predložených sťažovateľom nie je možné zistiť presný dátum doručenia tohto uznesenia sťažovateľovi a ostatným účastníkom konania. Zohľadňujúc však okolnosti veci (rozhodnutie bolo vydané 30. októbra 2020, s časom vystavenia elektronickej časovej pečiatky sudcu 30. októbra 2020, neprípustné odvolanie podané proti tomuto uzneseniu v roku 2020 – podľa sp. zn. 12CoD 5/2020), možno uzavrieť, že ústavná sťažnosť podaná na poštovú prepravu 10. marca 2022 je v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu zjavne oneskorene podaná, a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že ani nesprávne poučenie o prípustnosti odvolania zo strany okresného súdu nie je spôsobilé založiť oprávnenie sťažovateľa účinne podať ústavnú sťažnosť po lehote (aj s poukazom na jeho odbornú kvalifikáciu notára, ktorý mohol a mal vedieť, proti ktorým rozhodnutiam vydaným v dedičskom konaní je prípustné odvolanie, aj napriek nesprávnosti poučenia okresným súdom).

III 2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

14. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa odmietnuté ako neprípustné *ex lege*, teda malo prísne procesný charakter bez meritórného prejednávania veci, sťažovateľ neuviedol žiadnu konkrétnu skutkovú a právnu argumentáciu, ktorá by smerovala proti tomuto uzneseniu a odôvodňovala tvrdené porušenie označených práv, napriek tomu, že toto uznesenie v petite svojej sťažnosti sťažovateľ, zastúpený advokátom, uvádza a požaduje zrušiť. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v časti ústavnej sťažnosti

smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nie sú splnené všetky zákonom ustanovené náležitosti ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu